

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

NR. 95 /DPSS
DATA 21.04.2011

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT
310 4.05.2011

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr.67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr.215/2001 și a Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali cu modificările și completările ulterioare*, inițiată de domnii senatori Constantin Tămaș și Șerban Valeca și de domnii deputați Ion Burnei; Mircea-Gheorghe Drăghici; Filip Georgescu; Bogdan Nicolae Niculescu Duvăz și Radu Costin Vasiliță din Grupurile Parlamentare ale PSD (**Bp. 32/2011**).

I. Principalele reglementări

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare amendarea art. 4 alin. (4) și a art. 37 din *Titlul I - Alegerea Camerei Deputaților și a Senatului* al Legii nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului și pentru modificarea și completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 și a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare, modificările propuse vizând:

- reglementarea obligativității prezenței la vot și a regimului sancționator pentru neparticipare prin aplicarea unei amenzi contravenționale al cărei quantum variază între 1000 de lei și 1500 de lei;

- interzicerea folosirii în campanie electorală a „*diverselor materiale de propagandă*” cu excepția bannerelor, a afișajelor electorale și a documentelor tipărite ce cuprind oferta electorală a candidatului, scopul fiind, așa cum reiese din textul *Expunerii de motive*, reducerea cheltuielilor electorale ale partidelor politice. Nerespectarea acestei prevederi este incriminată ca infracțiune, fiind propusă pedeapsa cu închisoare de la o lună la trei luni.

II. Observații și propuneri

1. Soluțiile preconizate prin prezenta propunere legislativă referitoare la obligativitatea votului (**art. 4 alin.(4)** din Legea nr. 35/2008) exced normelor și principiilor constituționale. Astfel, art. 36 din *Legea fundamentală* consacră dreptul de vot, ca fiind un drept fundamental, care se încadrează în categoria drepturilor exclusiv politice, pentru că prin conținutul său poate fi folosit de către orice cetățean numai pentru participarea la guvernare.

Fiind un drept constituțional, rezultă că prin lege nu se poate impune obligativitatea exercitării votului de către titularul său, în lipsa unei reglementări constituționale, cetățeanul fiind liber să hotărască modalitatea de exercitare a drepturilor constituționale.

Din analiza dispozițiilor constituționale rezultă că, pentru o mai bună înțelegere a regimului juridic al dreptului de vot, art. 36 trebuie interpretat sistematic cu prevederile art. 62 și ale art. 81 din Constituție, astfel că trăsăturile sau atributele votului în România sunt: universalitatea votului, egalitatea votului, caracterul direct al votului, votul secret, votul liber exprimat.

Acest ultim aspect vizează, pe de o parte, faptul că exprimarea voinței cetățenilor în alegeri nu trebuie viciată în niciun fel, iar pe de altă parte, faptul că votul nu este obligatoriu.

În România participarea la vot nu este obligatorie pentru niciun fel de alegeri, cetățenii având opțiunea liberă de a participa sau nu la scrutin.

Dreptul la vot este un drept subiectiv, opțional, care se exercită în funcție de conștiința fiecăruia, și nu în funcție de impunerea unei obligativități.

Pentru aceste considerente, dispozițiile propunerii legislative referitoare la obligativitatea votului sunt neconstituționale și nu pot fi susținute.

În plus, precizăm și faptul că textul propus pentru **teza întâi a art. 4 alin.(4)** din *Legea nr. 35/2008* este deficitar și prin faptul că instituie o obligație cu caracter general în sarcina tuturor cetățenilor fără să fie avută în vedere crearea cadrului necesar exprimării în orice condiții a dreptului de vot

de către cetățenii care au acest drept (*exemplificăm în acest sens, cazurile cetățenilor care nu se pot prezenta în ziua alegerilor la secția de votare la care sunt arondați*). Astfel, în situația propusă nu s-au oferit cetățenilor posibilități pentru a-și exercita acest drept alternative metodei actuale de prezentare la secțiile de votare sau de utilizare a urnei speciale.

Totodată, semnalăm lipsa în textul propunerii legislative a unor mențiuni referitoare la autoritatea competentă să constate contravenția și să aplice sancțiunea contravențională corespunzătoare pentru nerespectarea obligației astfel instituite.

2. În ceea ce privește textul propus pentru completarea **art. 37** din *Legea nr. 35/2008*, semnalăm faptul că inițiatorii utilizează expresia „*material electoral*”, sintagmă pe care o considerăm susceptibilă de accepțiune mai largă (*de exemplu, materiale necesare desfășurării procesului electoral, respectiv buletine de vot, ștampile cu mențiunea „VOTAT”, etc., materiale de propagandă electorală sau materiale de logistică electorală*). De altfel, această expresie nu este definită în cuprinsul Legii nr.35/2008.

Pentru o mai mare claritate în intenția de reglementare era necesară o corelare cu dispozițiile art. 2 pct. 1¹, art. 37 alin. (1)² din *Legea nr. 35/2008*, precum și cu celelalte dispoziții referitoare la campania electorală cuprinse în legile electorale.

4. În ceea ce privește incriminarea ca infracțiune a nerespectării dispozițiilor **art. 37 alin. (4)** care sunt preconizate a fi introduse în *Legea nr.35/2008*, precizăm că actuala redactare este lipsită de claritatea, precizia, previzibilitatea și predictibilitatea pe care trebuie să le întrunească normele juridice pentru ca subiectul de drept vizat să își poată conforma conduita, astfel încât să evite consecințele nerespectării lor.

Totodată, menționăm că principiul minimei intervenții care guvernează legislația penală a fiecărui stat de drept impune recurgerea la mecanismul penal de protecție numai atunci când protecția oferită de alte ramuri de drept este insuficientă. Rezultă că nu se justifică incriminarea ca infracțiune a folosirii în timpul campaniei electorale a altor materiale electorale decât a „*(...) bannerelor, a afișajelor electorale și a documentelor tipărite ce cuprind*”

---

¹ Art. 2 În sensul prezentului titlu, termenii și expresiile de mai jos au următoarea semnificație:

1. afiș electoral - apel, declarație, fotografie și alt material sub formă tipărită, utilizat în campania electorală de competitorii electorali în scop de informare și propagandă electorală;

² Art. 37 (1) În campania electorală, candidații, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, cât și cetățenii cu drept de vot au dreptul să-și exprime opiniile în mod liber și fără nicio discriminare, prin mitinguri, adunări, utilizarea televiziunii, radioului, presei scrise, a mijloacelor electronice și a celorlalte mijloace de informare în masă.

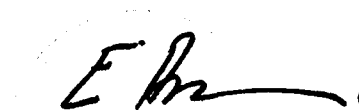
oferta electorală a candidatului sau a partidului politic aflat în cursa electorală”, această faptă putând fi sancționată administrativ.

5. Întrucât propunerea legislativă cuprinde prevederi care vizează în mod direct și activitatea autorităților administrației publice locale, având în vedere dispozițiile art. 8 din *Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, precizăm că, înainte de adoptarea oricărei decizii, cu privire la soluțiile vizate de inițiatori, trebuie consultate și structurile asociative ale autorităților administrației publice locale implicate.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Emil BOC

Domnului senator **Mircea Dan GEOANĂ**

Președintele Senatului